

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๔/๒๕๖๔

เรื่องพิจารณาที่ ๒๗/๒๕๖๓

วันที่ ๘ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๔

ระหว่าง { ศาลอุทธรณ์ภาค ๖ ผู้ร้อง
ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ วรรคหนึ่ง เฉพาะในส่วนที่บัญญัติว่า “ในคดีอาญา ถ้ามิได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลภายในกำหนดดังต่อไปนี้ นับแต่วันกระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ” ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ หรือไม่

ความเห็น

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย” วรรคสอง บัญญัติว่า “กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง” และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน” วรรคสอง บัญญัติว่า “ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน” วรรคสาม บัญญัติว่า “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้” วรรคสี่

บัญญัติว่า “มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ หรือผู้ด้อยโอกาส ย่อมไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม” และวรรคห้า บัญญัติว่า “บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรของรัฐ ย่อมมีสิทธิและเสรีภาพเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจริยธรรม”

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในคดีอาญา ถ้ามิได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลภายในกำหนดดังต่อไปนี้ นับแต่วันกระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ (๑) ยี่สิบปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกยี่สิบปี (๒) สิบห้าปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าเจ็ดปีแต่ยังไม่ถึงยี่สิบปี (๓) สิบปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าหนึ่งปีถึงเจ็ดปี (๔) ห้าปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าหนึ่งเดือนถึงหนึ่งปี (๕) หนึ่งปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งเดือนลงมา หรือต้องระวางโทษอย่างอื่น”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ที่กำหนดให้การฟ้องคดีอาญาต้องกระทำภายในกำหนดระยะเวลาของอายุความ โดยกำหนดตามอัตราโทษของกฎหมาย กล่าวคือ ความผิดที่ต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกยี่สิบปี มีระยะเวลาในการฟ้องคดีอาญา ยี่สิบปี นับแต่วันกระทำความผิด ความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าเจ็ดปีแต่ยังไม่ถึงยี่สิบปี มีระยะเวลาในการฟ้องคดีอาญา สิบห้าปี นับแต่วันที่กระทำความผิด ความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าหนึ่งปีถึงเจ็ดปี มีระยะเวลาในการฟ้องคดีอาญา สิบปี นับแต่วันกระทำความผิด ความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าหนึ่งเดือนถึงหนึ่งปี มีระยะเวลาในการฟ้องคดีอาญา ห้าปี นับแต่วันที่กระทำความผิด และความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งเดือนลงมา หรือต้องระวางโทษอย่างอื่น มีระยะเวลาในการฟ้องคดีอาญา หนึ่งปี นับแต่วันกระทำความผิด ทั้งนี้ โดยหลักการของการฟ้องคดีอาญาควรที่จะกระทำได้ตลอดเวลาโดยไม่มีกำหนดอายุความ เพื่อให้กระบวนการยุติธรรมสามารถติดตามและนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้เสมอ อันเป็นการอำนวยความสะดวกยุติธรรม และป้องกันการกระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับหลักการสำคัญของกฎหมายอาญา ที่มุ่งเน้นในการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ อย่างไรก็ตามการที่ต้องกำหนดอายุความเป็นกรอบระยะเวลาในการฟ้องคดีอาญา เนื่องจากหากปล่อยให้ระยะเวลาล่วงเลยไปย่อมส่งผลกระทบต่อ การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญาซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการก่อให้เกิดความยุติธรรมจากการพิจารณาพยานหลักฐาน กล่าวคือ การพิสูจน์ว่าผู้ใดกระทำความผิดอาญาจริงหรือไม่นั้น พยานหลักฐาน

เป็นเครื่องมือสำคัญในการพิสูจน์ เพราะฉะนั้น การปล่อยให้ระยะเวลาว่างเลยไป พยานหลักฐานอาจไม่ครบถ้วนสมบูรณ์หรือขาดตกบกพร่องได้ ยกตัวอย่างเช่น กรณีพยานหลักฐานที่จะนำไปสู่การพิสูจน์ การกระทำความผิดเป็นพยานบุคคลซึ่งได้รับรู้เกี่ยวกับการกระทำความผิดอาญาดังกล่าว ยิ่งปล่อยให้ระยะเวลาเนิ่นนานออกไปมากเท่าใด ความทรงจำของบุคคลดังกล่าวซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะนำมาใช้ในการพิสูจน์การกระทำความผิดย่อมต้องสูญหายหรือเลือนหายไปในที่สุดตามกฎหมายแห่งการลืม (la loi de l'oubli) ดังนั้น การนำพยานหลักฐานต่าง ๆ มาพิสูจน์การกระทำความผิดจึงจำเป็นที่จะต้องกระทำให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว เพื่อให้พยานหลักฐานเหล่านั้นถูกต้อง ครบถ้วน และสมบูรณ์ การกำหนดระยะเวลาของอายุความในการฟ้องคดีอาญาตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ซึ่งผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๘ ที่กำหนดให้บุคคลเหล่านี้มีอำนาจฟ้องคดีอาญาต่อศาล (๑) พนักงานอัยการ (๒) ผู้เสียหาย ต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ ในการฟ้องคดีอาญานั้น นอกจากจะต้องฟ้องคดีภายในกำหนดระยะเวลาของอายุความดังกล่าวแล้ว ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ วรรคหนึ่ง ยังได้กำหนดให้ต้องมีการได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลภายในกำหนดระยะเวลาของอายุความดังกล่าวด้วย การที่บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวต้องกำหนดให้มีการได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาล เนื่องจากผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาย่อมมีสิทธิที่จะได้รู้ถึงข้อกล่าวหาของตนเพื่อนำไปใช้ในการต่อสู้คดีหักล้างข้อกล่าวหาดังกล่าวต่อไป กล่าวคือ เมื่อผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาถูกนำตัวมายังศาลเพื่อเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมโดยตกเป็นจำเลยในคดีอาญาและได้รับรู้ถึงข้อกล่าวหาของตนแล้วนั้น ย่อมมีสิทธิที่จะให้การ นำพยานหลักฐานเข้าสืบและซักถามพยานในชั้นพิจารณาคดีเพื่อหักล้างข้อกล่าวหาดังกล่าวของตนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๒ วรรคสอง ซึ่งการที่ผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดจะได้รับสิทธิดังกล่าว จึงจำเป็นที่จะต้องมีการได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลในการฟ้องคดีอาญา อีกทั้งสอดคล้องกับหลักการสำคัญในการพิจารณาคดีในคดีอาญาที่จะต้องพิจารณาและสืบพยานโดยเปิดเผยต่อหน้าจำเลยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “การพิจารณาและสืบพยานในศาล ให้ทำโดยเปิดเผยต่อหน้าจำเลย เว้นแต่บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น” และสอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิการเมือง ข้อ ๑๔ (๓) ที่กำหนดให้ในการพิจารณาคดีอาญา บุคคลซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดย่อมมีสิทธิที่จะได้รับหลักประกันขั้นต่ำดังต่อไปนี้โดยเสมอภาค (ง) สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาต่อหน้าบุคคลนั้น และสิทธิที่จะต่อสู้คดีด้วยตนเองหรือโดยผ่านผู้ช่วยเหลือทางกฎหมายที่ตนเลือก สิทธิที่บุคคลจะได้รับแจ้งให้ทราบถึงสิทธิในการมีผู้ช่วยเหลือ

ทางกฎหมาย หากบุคคลนั้นไม่มีผู้ช่วยเหลือทางกฎหมาย ในกรณีใด ๆ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม บุคคลนั้นมีสิทธิที่จะมีผู้ช่วยเหลือทางกฎหมายซึ่งมีการแต่งตั้งให้โดยปราศจากค่าตอบแทนในกรณีที่บุคคลนั้นไม่สามารถรับภาระในการจ่ายค่าตอบแทน ทั้งนี้ การได้ตัวผู้กระทำความผิดมาขึ้นศาลต้องอยู่ภายในกำหนดระยะเวลาของอายุความตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวด้วย ดังนั้น การได้ตัวผู้กระทำความผิดมาขึ้นศาลจึงเป็นสาระสำคัญของการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญา เพื่อให้ผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดอาญามีสิทธิที่จะต่อสู้ทักล้างข้อกล่าวหาของตนเองได้อย่างเต็มที่ ผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๘ จึงต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการพิจารณาคดีอาญาที่จะต้องพิจารณาและสืบพยานต่อหน้าจำเลยและกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ข้อ ๑๔ (๓) (ง) โดยผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๘ ต้องฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมาอยู่ในอำนาจศาลภายในกำหนดระยะเวลาของอายุความตามที่ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ วรรคหนึ่ง กำหนด มิเช่นนั้นจะถือว่าคดีเป็นอันขาดอายุความ

การที่บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวใช้บังคับกับทั้งพนักงานอัยการซึ่งเป็นผู้ฟ้องคดีแทนรัฐและราษฎรซึ่งตกเป็นผู้เสียหายและประสงค์จะฟ้องคดีอาญาด้วยตนเอง จึงมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีพนักงานอัยการเป็นโจทก์หรือผู้เสียหายเป็นโจทก์กรณีใดกรณีหนึ่งเป็นการเจาะจง ถึงแม้ว่าในกรณีที่ราษฎรเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาด้วยตนเองนั้น ราษฎรจะมีความสามารถในการได้ตัวผู้กระทำความผิดมาขึ้นศาลภายในกำหนดระยะเวลาของอายุความตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวน้อยกว่าพนักงานอัยการซึ่งเป็นผู้ฟ้องคดีแทนรัฐ เนื่องจากราษฎรไม่ได้มีอำนาจและทรัพยากรที่จะดำเนินการให้ได้ตัวผู้กระทำความผิดมาขึ้นศาลได้เหมือนกับพนักงานอัยการซึ่งเป็นผู้ฟ้องคดีแทนรัฐ อีกทั้งในกรณีที่ราษฎรเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญา ก่อนที่ศาลจะประทับฟ้องไว้พิจารณาอันจะถือว่าเป็นการฟ้องคดีอาญา และได้ตัวผู้กระทำความผิดมาขึ้นศาลตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว ศาลจำเป็นต้องทำการไต่สวนมูลฟ้องเสียก่อน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๑) ที่กำหนดให้ในคดีที่ราษฎรเป็นโจทก์ ให้ไต่สวนมูลฟ้อง แต่ถ้าคดีนั้นพนักงานอัยการได้ฟ้องจำเลยโดยข้อหาอย่างเดียวกันด้วยแล้ว ให้จัดการตามอนุมาตรา (๒) ซึ่งการที่กรณีดังกล่าวต้องรอศาลไต่สวนมูลฟ้องเสียก่อน ก่อนที่จะประทับฟ้องไว้พิจารณา จึงอาจส่งผลทำให้กำหนดระยะเวลาของอายุความตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวในกรณีที่ราษฎรเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาน้อยกว่ากรณีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ เนื่องจากในกรณีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ศาลไม่จำเป็นต้องทำการไต่สวนมูลฟ้องเสียก่อนที่จะประทับฟ้องไว้พิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๒)

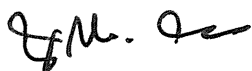
ที่กำหนดให้ในคดีพนักงานอัยการเป็นโจทก์ ไม่จำเป็นต้องไต่สวนมูลฟ้อง แต่ถ้าเห็นว่าสมควรจะสั่งให้ไต่สวนมูลฟ้องก่อนก็ได้ อย่างไรก็ตามการที่กฎหมายต้องกำหนดให้กรณีที่ราษฎรเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาด้วยตนเอง ศาลจะต้องทำการไต่สวนมูลฟ้องเสียก่อนที่จะประทับฟ้องไว้พิจารณา เนื่องจากการฟ้องคดีในลักษณะดังกล่าวไม่ได้ผ่านกระบวนการสืบสวนสอบสวนโดยพนักงานสอบสวนตามนิยามในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๖) มาก่อน ซึ่งพนักงานสอบสวนดังกล่าวเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพื่อนำมาใช้ในการพิสูจน์การกระทำความผิดอย่างเที่ยงธรรม ทั้งนี้ เป็นไปตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๒ ว่าด้วยเรื่องการสอบสวน กำหนด เมื่อการฟ้องคดีในลักษณะดังกล่าวไม่ได้ผ่านกระบวนการสืบสวนสอบสวนโดยพนักงานสอบสวน การไต่สวนมูลฟ้องจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากเพื่อให้ศาลได้พิเคราะห์ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานต่าง ๆ อย่างถี่ถ้วนว่าคดีที่ราษฎรนำมาฟ้องนั้น ครอบงำประกอบความผิดอันจะถือว่าเป็นคดีที่มีมูลและควรประทับฟ้องไว้พิจารณาต่อไป อันเป็นการอำนวยความสะดวกธรรมให้กับทุกฝ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ ต่างจากกรณีที่พนักงานอัยการซึ่งเป็นผู้ฟ้องคดีแทนรัฐเป็นโจทก์ เนื่องจากคดีอาญาที่พนักงานอัยการจะนำมาฟ้องต่อศาลนั้น จำเป็นที่จะต้องผ่านกระบวนการสืบสวนสอบสวนโดยพนักงานสอบสวนมาก่อนเสมอตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๐ ที่กำหนดให้ห้ามมิให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีใดต่อศาล โดยมิได้มีการสอบสวนในความผิดนั้นก่อน เพราะฉะนั้นศาลจึงไม่จำเป็นที่จะต้องทำการไต่สวนมูลฟ้องในกรณีดังกล่าวอีก นอกจากนี้เมื่อคดีที่ราษฎรเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาด้วยตนเองเป็นคดีที่มีมูล ศาลต้องประทับฟ้องไว้พิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๗ ที่กำหนดให้ถ้าปรากฏว่าคดีมีมูล ให้ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณาต่อไปเฉพาะกระทงที่มีมูล ถ้าคดีไม่มีมูล ให้พิพากษายกฟ้อง ซึ่งในกรณีดังกล่าวที่ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณาแล้ว อันถือว่าเป็นการฟ้องคดีอาญาตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว หากยังไม่ได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาล กฎหมายได้กำหนดให้ศาลมีอำนาจในการออกหมายเรียกหรือออกหมายจับเพื่อให้ได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลเพื่อดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีต่อไป โดยอาศัยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๙ ที่กำหนดให้เมื่อศาลประทับฟ้องแล้ว แต่ยังไม่ได้นำตัวจำเลยมา ให้ศาลออกหมายเรียกหรือหมายจับมาแล้วแต่ควรอย่างไรเพื่อพิจารณาต่อไป แตกต่างจากกรณีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ เนื่องจากกฎหมายไม่ได้กำหนดให้ศาลจะต้องทำการไต่สวนมูลฟ้องในกรณีดังกล่าว เมื่อพนักงานอัยการฟ้องคดีอาญาต่อศาล กฎหมายจึงบังคับให้ต้องมีการนำตัวผู้กระทำความผิดหรือจำเลยมายังศาลในวันไต่สวนมูลฟ้องเลยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๕ วรรคหนึ่ง ที่กำหนดให้ในคดีซึ่งพนักงานอัยการเป็นโจทก์ ในวันไต่สวนมูลฟ้อง ให้จำเลยมาหรือคุมตัวมาศาล

ซึ่งต่างจากกรณีข้างต้นที่กฎหมายไม่ได้บังคับให้ต้องนำตัวผู้กระทำความผิดหรือจำเลยมายังศาลในวันไต่สวนมูลฟ้อง อีกทั้งยังได้กำหนดให้ศาลมีอำนาจในการดำเนินการให้ได้ตัวผู้กระทำความผิดหรือจำเลยมายังศาลภายหลังจากที่ได้มีการไต่สวนมูลฟ้องเสร็จสิ้นแล้ว แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ภายในกำหนดระยะเวลาของอายุความตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวด้วย จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวที่บัญญัติว่า “ในคดีอาญา ถ้ามิได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลภายในกำหนดดังต่อไปนี้ นับแต่วันกระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ” สามารถใช้ปฏิบัติได้จริงในคดีที่ราษฎรเป็นโจทก์ฟ้องคดีและสามารถบังคับใช้เป็นการทั่วไปได้ทุกกรณี การที่ศาลต้องทำการไต่สวนมูลฟ้องเสียก่อนที่จะประทับฟ้องไว้พิจารณาในกรณีที่ราษฎรเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาอันจะถือว่าเป็นการฟ้องคดีและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว เนื่องมาจากการฟ้องคดีในลักษณะดังกล่าวไม่ได้ผ่านกระบวนการสืบสวนสอบสวนโดยพนักงานสอบสวนซึ่งแตกต่างจากกรณีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ การไต่สวนมูลฟ้องก่อนที่จะประทับฟ้องไว้พิจารณาจึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อทำให้การอำนวยความยุติธรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวจึงไม่ได้ทำให้ผลของคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์และผู้เสียหายเป็นโจทก์แตกต่างกัน และไม่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน อีกทั้งกฎหมายยังได้กำหนดให้ศาลมีอำนาจในการดำเนินการให้ได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาล หากยังไม่ได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลในกรณีที่ราษฎรเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาด้วยตนเอง โดยต้องเป็นคดีที่มีมูลและศาลประทับฟ้องไว้พิจารณาแล้ว และต้องอยู่ภายในกำหนดระยะเวลาของอายุความตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว ดังนั้น บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวจึงไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม และไม่ได้มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรมระหว่างพนักงานอัยการซึ่งเป็นผู้ฟ้องคดีแทนรัฐกับราษฎรซึ่งตกเป็นผู้เสียหายและประสงค์จะฟ้องคดีอาญาด้วยตนเองแต่อย่างใด

เมื่อประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ วรรคหนึ่ง เฉพาะในส่วนที่บัญญัติว่า “ในคดีอาญา ถ้ามิได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลภายในกำหนดดังต่อไปนี้ นับแต่วันกระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ” เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวกับเงื่อนไขในการฟ้องคดีอาญา เพื่อก่อให้เกิดความยุติธรรมอย่างสูงสุด โดยกำหนดให้ต้องฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลภายในกำหนดระยะเวลาของอายุความ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการพิจารณาคดีและสืบพยานในคดีอาญาที่ต้องกระทำโดยเปิดเผยต่อหน้าจำเลยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง และสอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ข้อ ๑๔ (๓) (ง) ประกอบกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวไม่ได้มีลักษณะเป็นการจำกัดสิทธิ

หรือเสรีภาพในการฟ้องคดีอาญาของราษฎรซึ่งตกเป็นผู้เสียหายและประสงค์จะฟ้องคดีอาญาด้วยตนเอง แต่อย่างใด ไม่เป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ใช้ปฏิบัติได้จริงในคดีที่ราษฎรเป็นโจทก์ฟ้องคดี ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม อีกทั้งมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง และไม่ได้มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลแต่อย่างใด ดังนั้น ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ วรรคหนึ่ง เฉพาะในส่วนที่บัญญัติว่า “ในคดีอาญา ถ้ามิได้ฟ้อง และได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลภายในกำหนดดังต่อไปนี้ นับแต่วันกระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ” จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ วรรคหนึ่ง เฉพาะในส่วนที่บัญญัติว่า “ในคดีอาญา ถ้ามิได้ฟ้อง และได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลภายในกำหนดดังต่อไปนี้ นับแต่วันกระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ” ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ แต่อย่างใด

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ